

[Larsen-Ledet]

til at forvride produktionen og investeringsvilkårene mellem de mindre og større landbrug, og derfor hilser vi de omtalte ændringer vedrørende gældssanering og K-låneordning med radikal tilfredshed.

Aftalen mellem mit parti og regeringen indebærer et samlet provenu i tilskud og likviditetslettelse på over 800 mill. kr. Det vedrører gældssanering, rentetilskud til nye-tablerede, et udisponeret rentetilskud, lettelse af ejendomsskatter for landbrug i byzone, jordkøbslån, indkøbsforening, forskning, negativ indkomstskat, amtstueskatter og kapitalvindingsskat. Hertil kommer ændrede afskrivninger og nedslag for fysiske erhvervsaktiver og forskellige andre foranstaltninger, som medfører, at den samlede likviditetslettelse og indkomstforøgelse bliver på godt 1.500 mill. kr.

Jeg er klar over, at det er svært for mange landbrug at komme igennem i disse tider, og klar over, at der er mange landmænd, der med rette føler, at samfundet er med til at give produktions- og arbejdsvilkår, som gør det svært at svare enhver sit.

Det sidste ord er ikke sagt om landbruget fra radikal side. Vi lægger vægt på at opretholde mange selvstændige landbrug. Både samfundsmæssigt og menneskeligt vil vi tabe ved, at landbruget tager varig skade. Derfor vil vi også i den kommende samling forbeholde os ret til at fremsætte forslag om bedre arbejdsvilkår for landbruget.

Vi har selv fremsat forslag om landbrugslovene, og dem burde jeg have kommenteret i går ved behandlingen af fremskridtspartiets forslag – som jeg havde givet tilsagn om i landbrugsudvalget – men jeg nåede det desværre ikke. Jeg vil gerne sige her, at vi har også nogle ønsker om ændrede ejerformer og om erhvervsbetingelserne. Vi er tilsyneladende enige med fremskridtspartiet på det felt, men vi er uenige med fremskridtspartiets konkrete forslag om at ophæve bopælspligten, og ligeledes er vi modstandere af, at anpartsselskaber får adgang til at købe landbrug.

Jordbankforslaget som princip har vi selv stået faddere til, men vi forbeholder os selvfølgelig vores stilling, til det endelige forslag foreligger. Vi er af den opfattelse, at der her bør være et bredt samarbejde om den endelige formulering. Vi satser meget på tillægslån til ejendomme med lav grundværdi, og vi ser

også gerne en alternativ løsning på gældsafløsning med indekserede statslån med et landbrugsspecifikt grundlag for at ændre hovedstolen.

Vi ønsker fra radikal side med disse bemærkninger at anbefale at stemme for landbrugsministerens ændringsforslag samt selve forslaget om en ny gældssaneringslov, og vi stemmer nej til de ændringsforslag, der i øvrigt foreligger.

Tinning (VS):

Under de landbrugsdebatte, der indtil nu har været, har vi hver gang gjort klart, at vi ikke tror så meget på ideen med tilskud under den ene eller den anden form. Sidst vi snakkede gældssanering, under første behandling, gjorde vi også klart, at vi af principielle grunde ikke ville gå ind i den form for tilskud eller forsøg på løsning af landbrugets problemer. I denne sammenhæng vil vi stemme imod ændringsforslagene nr. 1, 2, 3, 4 og 5, men undlade at stemme vedrørende de to sidste. Det drejer sig om nogle rent tekniske bestemmelser, som sådan set mere handler om, at hvis man vil forsøge at løse landbrugets problemer ved de forskellige tilskudsordninger, så er der nogle tekniske ting, der skal hænge sammen. Det vil vi ikke forhindre andre i at forsøge, men vi mener bare ikke, det vil hjælpe særlig meget.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil gerne takke for en meget positiv modtagelse af de ændringsforslag, jeg har fremsat, ændringsforslag, der giver store forbedringer og – det vil jeg gerne medgive hr. Stavad – virkelig giver mulighed for at lave dybtgående gældssanering i en lang række ejendomme.

Jeg vil gerne sige til hr. Grove, at det er rigtigt, at det forslag, som hr. Grove har stillet, ikke ville betyde så forfærdelig mange flere penge. Jeg tror, at det forslag, jeg har stillet, giver mere skub i de første svære år efter gældssaneringen, og så varer lettelsen jo også i den periode, der er garanti for.

Vi forhøjer som sagt rammen til 4,5 mia kr. Så vidt jeg havde forstået det ændringsforslag, der var fremsendt fra det konservative folkeparti og venstre m.fl., var forhøjelsen dér på 4,2 mia kr., så den ramme, vi foreslår her, er altså lidt større. Den svarer i øvrigt til